Maandag, 23 November 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 8761

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Russisch offensief bij Stalingrad.

Kalach en Abganerovo door Sovjets bezet

Stuttgart door Britten gebombardeerd.

In Noord-Afrika maken de Geallieerden langzaam voortgang.

TWEE JAAR GELEDEN.

November 1940.

23. Te Berlijn tekent Roemenië een verdrag, waarbij het zich aansluit bij het verbond van Duitsland, Italië en Japan. De Italiaanse terugtocht uit Koritza duurt voort, terwijl zij van de lucht uit worden aangevallen door Helleense en Britse bommenwerpers en op de grond door Helleense ruiterij en Albaanse rebellen.

V. G. Dekanozoff, de ondersecretaris van Buitenlandse Zaken der Sovjet Republieken, wordt aangesteld tot Ambassadeur bij de Duitse Regering.

De Britten bombarderen Turijn en Berlijn.

Italiaanse en Duitse vliegtuigen bombarderen Londen.

24. Minister-President Vojtetsj Tuka tekent in Berlijn namens Slowakije een verdrag, waarbij het zich aansluit bij het verbond van Duitsland, Italië en Japan.

Helleense strijdkrachten bezetten Pogradec en Moskopolis.

Paus Pius XII spreekt over de radio een gebed uit ter verkrijging van vrede voor de Christenheid.

De Britten bombarderen Hamburg en havens en vliegvelden in Noorwegen en Nederland.

25. In Glasgow deelt Sir Kingsley Wood, de Kanselier van de Engelse Schatkist mede, dat de tegenwoordige oorlog de meest kostbare oorlog is, die er nooit gevoerd is. Engelands dagelijkse uitgaven zijn nu $ 9.100.100, bijna tweemaal zoveel als in Wereldoorlog I.

26. In het Lagerhuis stelt het lid T. E. Naylor van de Arbeiderspartij voor om Zijne Heiligheid den Paus of aan een neutrale Staat te verzoeken bemiddelend op te treden, opdat alle landen in oorlog een 48-urige wapenstilstand sluiten met Kerstmis, om dit feest op vreedzame wijze te vieren. Churchill weigert dit.

De zoon van Winston Churchill, luitenant Randolph Churchill, houdt zijn eerste rede in het Lagerhuis.

Italië ontscheept 14 troepentransportschepen in de haven van Durazzo om de strijd voort te zetten in Hellas. De Italiaanse troepen trekken in Albanië nog steeds terug voor de Hellenen. Het Helleense leger rukt op in de richting van Argyrokastron.

27. In de militaire gevangenis te Jihlava in Roemenië worden 64 vroegere voorname aanhangers van den verbannen Koning Carol doodgeschoten door leden van de IJzeren Garde uit wraak op de moord van Cornelius Zelea Codreanu, den stichter van de IJzeren Garde, en 13 metgezellen, die in November 1938 vermoord werden. Bovendien hebben nog meer moorden plaats, waarschijnlijk wel 2000.

Jean Chiappe, de vroegere politiechef van Parijs, wordt tijdens een vliegtocht naar Syrië, boven de Middellandse Zee neergeschoten door een Brits gevechtsvliegtuig. J. Chiappe was op weg om zijn ambt te aanvaarden van Hoge Commissaris van Syrië.

28. De strijd in Albanië wordt sterk gehinderd door sneeuw en koude. Hellas machtigt het overnemen van de Helleense koopvaardijvloot aan Engeland.

De Duitsers vallen Liverpool, Plymouth en Londen aan.

De Britten doen een massale aanval op Keulen.

5 Franse vliegers bombarderen de stad Nankorn Panom in Thailand.

29. De Italianen verlaten Pogradec in Albanië.

RUSSEN BOMBARDEREN HELSINKI.

Russische vliegtuigen vielen Helsinki in de afgelopen nacht aan. Enkele bommen werden geworpen in de buitenwijken, doch de schade was gering. Het luchtalarm klonk ook in andere steden aan de kust van de Golf van Finland (Helsinki, (AP) 22.11).

DE VERLIEZEN VAN DE AS BIJ STALINGRAD.

Het Britse nieuwsagentschap zeide in een bericht uit Moskou, dat 150.000 Duitsers, Italianen en Roemenen gedood werden en 1200 tanks en 1500 vliegtuigen werden vernield in de slag van Stalingrad, die reeds 90 dagen duurt (Londen, (AP) 22.11).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „In het fabrieksgebied van Stalingrad werden twee vijandelijke aanvallen afgeslagen en twee compagnieën van den vijand uitgeroeid. Ten Noord-Westen van Stalingrad werden twee Duitse storm-bataljons verdreven. Een grote buit werd veroverd. Ten Zuiden van Stalingrad zetten onze troepen hun opmars voort en brengen zij hevige verliezen aan den vijand toe. Ongeveer 600 Duitse officieren en manschappen werden opgeruimd en 40 kanonnen en 70 machinegeweren veroverd.

Ten Zuid-Oosten van Naltsjik vernielde onze artillerie 7 vijandelijke sterktepunten. Twee compagnieën van den vijand werden uiteengeslagen en gedeeltelijk vernietigd. Aan het Noordwestelijke front bezetten onze troepen een versterkt punt en doodden zij ongeveer 400 officieren en manschappen. Enig materiaal werd veroverd. Aan het Leningradfront doodden onze scherpschutters in gevechten van twee dagen 400 vijandelijke officieren en manschappen. Ten Zuiden van Voronesj poogde een Italiaanse compagnie een wig in onze posities te drijven, doch werd afgeslagen. Enkele gevangenen werden gemaakt.

In een der sectoren ten Noord-Westen van Stalingrad voerden de Duitsers twee bataljons als versterking aan en poogden zij met steun van tanks de opmars van de Russische troepen te stuiten. Russische tankbestuurders ontwrichtten 8 vijandelijke tanks en verpletterden vijandelijke stellingen. Beide Duitse bataljons werden grotendeels vernietigd en hun overblijfselen gevangen" (Moskou, (AP) 23.11).

HET RODE LEGER NEEMT HET OFFENSIEF.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Het Rode leger rolde weer vooruit in een offensief, dat ontstond in de verkoolde puinhopen van Stalingrad en reeds het leven van tenminste 14.600 Duitsers opeiste. Nog 13.000 Duitsers werden gevangen genomen, terwijl de Russen werden geplaatst over twee belangrijke spoorlijnen, die door de Duitsers gebruikt worden om hun belegerings-troepen bij Stalingrad van voorraden te voorzien. Het communiqué zeide, dat de Russen in het gebied van Stalingrad voortgingen met succesrijke operaties.

Tevoren maakten de Russen bekend, dat zij Kalach bezet hebben op 80 kilometer ten Westen van Stalingrad. Een andere colonne, welke intussen ten Zuiden van de stad in Westelijke richting teosloeg, bezette de spoorwegstad Abganerovo. In een agressieve beweging aan een groot deel van het lange front doodden de Russen ongeveer 1600 vijandelijke soldaten binnen Stalingrad en aan de Naltsjik-, Leningrad- en Noordwestelijke fronten behalve die werden gedood in het Stalingrad-offensief.

Het communiqué zeide, dat 2 compagnieën van Duitsers werden opgeruimd in het fabrieksgebied van Stalingrad toen de Russen twee aanvallen stuk sloegen. Langs de route van de twee-armige aanval werden twee Duitse storm-bataljons verslagen ten Noord-Westen van Stalingrad. Tevens werd veel materiaal veroverd. De kostbare strijd in de Caucasus duurde voort en de Russen meldden, dat drie tegenaanvallen van de As waren afgeslagen.

In vredestijd was Kalach een stad van 45.000 inwoners. Goederen, die van de Caspische Zee over de Wolga werden aangevoerd, werden per spoorlijn naar Kalach verzonden en van daar op rivierboten overgebracht, die de Don afvoeren naar Rostov. De stad ligt aan de Oostelijke oever van de Don.

De twee Sovjet-strijdmachten over de enige twee spoorlijnen, die ter beschikking staan van de nazies om hun troepen bij Stalingrad van voorraden te voorzien, waren 80 kilometer van elkaar verwijderd op de meest vooruitgeschoven punten. Indien zij samen zouden komen, zou een groot aantal Duitse troepen afgesneden worden.

De Noordelijke linie, welke door de Russen werd doorgesneden te Krimomuzginskaya, loopt van Stalingrad naar Likhaya, ten Noorden van Rostov. De Zuidelijke linie, welke te Abganerovo werd doorgesneden, loopt door Salsk en Krasnodar naar Novorossisk, drie steden die thans alle in Duitse handen zijn (Moskou, (AP) 23.11).

TRIPOLI AANGEVALLEN.

Gemeld wordt, dat Noordamerikaanse bommenwerpers gisteren bij daglicht tweemaal naar Tripoli sloegen en een grote verwoesting achterlieten. Voltreffers werden geplaatst op pakhuizen. Delen van de steigers werden weggeslagen en een grote kolom rook steeg uit een koopvaardijschip op.

Toen een tweede golf van vliegtuigen in het maanlicht arriveerde, zag men, dat het koopvaardijschip in de haven nog in brand stond en in zinkende toestand werd weggesleept. Deze golf van bommenwerpers liet twee grote branden achter, waarvan een herhaaldelijk hoog oplaaide waardoor werd te kennen gegeven, dat een ammunitie opslagplaats getroffen was (Caïro, (AP) 22.11).

DUITSERS STEKEN DE TUNISCHE GRENS OVER.

Radio Marokko maakte een Frans communiqué bekend waarin werd gezegd, dat Duitse detachementen de Tunische grens uit Westelijk Libye overstaken en doorsijpelden in de richtingen van Gafsu en Kaserin (spoorwegpunten). Kaserin ligt op ongeveer 210 kilometer ten Zuid-Westen van de hoofdstad Tunis en Gafsa op 290 kilometer ervan. Een plaatselijke aanval van het Westelijk front van Tunis werd afgeslagen door Franse troepen. De vijand verloor 4 tanks. Een bepaald aantal gevangenen werd genomen waaronder 1 officier (Londen, (AP) 22.11).

DUITSERS GEVANGEN GENOMEN.

De radio van Marokko deelde mede, dat Franse troepen verschillende Duitse troepen hebben gevangen genomen ten Westen van Gabes en dat de Geallieerde strijdkrachten een linie gevormd hebben tussen Kairowan en Sousse, twee steden op ongeveer 130 kilometer ten Zuiden en Zuid-Oosten van Tunis (Londen, (AP) 22.11).

DE GEALLIEERDEN MAKEN VOORTGANG IN TUNIS.

De radio in Marokko zeide, dat Geallieerde troepen de beheersing hebben genomen over de spoorlijn ten Noord-Westen van Gabes in Tunis. De radio deelde mede, dat de operaties worden uitgevoerd van bases aan de linie tussen Fereina en Gafsa op meer dan 240 kilometer ten Zuid-Westen van Tunis. De Geallieerden rukken naar de Oostkust op. Het schijnt, dat het Duitse Hoofdcommando het nutteloos gevonden heeft de weerstand voort te zetten in de Zuidelijke sector. De As-strijdkrachten, welke deze sector bezetten, kregen bevel zich een weg naar het Noorden te banen (Londen, (AP) 22.11).

BELGISCHE TROEPEN IN WEST-AFRIKA AANGEKOMEN.

Het Belgische nieuwsagentschap maakte bekend, dat nog een contingent van Belgische koloniale troepen in een Westafrikaanse haven geland is. Hieraan werd toegevoegd: „Het convooi bereikte gelijk andere gelegenheden convooien de bestemming zonder enig incident" (Londen, (AP) 23.11).

Het nieuws van vandaag.

De Russen, die hadden gewacht op een tweede front, maar tot nu toe de Geallieerde invasie van Noord-Afrika kregen als een afleiding van de Duitse strijdkrachten, hebben te Stalingrad het offensief genomen en zowel ten Noorden als ten Zuiden van de stad voortgang gemaakt (blz. 1).

Reeds op Zaterdag zeide het Duitse communiqué, dat de Russen „een aanval begonnen waren met grote strijdkrachten, gesteund door tanks". Verder sprak men van „hevige defensieve gevechten van de Duitse en Roemeense troepen aan de beneden-Don", doch deze zouden alle in het voordeel van de Duitse wapenen verlopen. Uit Moskou komt thans echter het bericht, dat het Russisch offensief beslist resultaat heeft afgeleverd en dat de twee enige spoorlijnen, die den Duitsers ter beschikking staan om voorraden aan te voeren voor hun belegerings-legers bij Stalingrad, zijn doorgesneden. De Russen hebben ten Westen van Stalingrad de stad Kalach bezet aan de Oostelijke oever van de Don. Ten Zuid-Westen van Stalingrad viel Abganerovo in hun handen. Daartussen worden de Duitse strijdkrachten met omsingeling bedreigd.

Ook aan de overige fronten in Rusland hebben de Sovjets het initiatief en brengen zij grote verliezen aan den vijand toe. Van de overwinning, die pas bij Ordzjonikidze behaald werden, staan de biezonderheden op blz. 1.

In de nacht heeft de Royal Airforce weer een aanval op Duitsland gedaan. Het voornaamste doel was Stuttgart. Het Britse Ministerie van Luchtvaart meldt goede resultaten. Gevechtsvliegtuigen vielen de vijandelijke verbindingswegen in West-Europa aan, gelijk de voorgaande nacht (blz. 3).

In Noord-Afrika werden de as-strijdkrachten ten Zuiden van Agedabia in Libye verder teruggedreven. In Tunis is de situatie moeilijk te overzien. Het schijnt echter, dat vooral de Franse strijdkrachten tot nu toe de grootste strijd tegen de As-troepen hebben gevoerd. Op verschillende punten ten Westen, Zuid-Westen en Zuiden van Bizerte en Tunis is er contact met den vijand (blz. 3).

De Geallieerden op Nieuw Guinea zijn thans in de eindelijke strijd gewikkeld om de Japanse kustbases te Buna en Gona. Pogingen van de Japanners om over zee versterkingen aan te voeren, komen hun duur te staan. Nog een torpedojager werd tot zinken gebracht nabij Buna door Vliegende Forten onder MacArthurs commando. Boven Birma heerst een grote luchtactiviteit en U.S.A.-vliegtuigen vielen Haiphong in Frans Indo-China aan waar mogelijk een Japans vliegdekschip tot zinken werd gebracht (blz. 3).

De afgelopen Week.

Nauwelijks een week na de invasie van Frans Noord-Afrika door de Geallieerde strijdkrachten kwam het bericht, dat misschien niet evenveel opwinding veroorzaakte doch in elk geval met grote vreugde ontvangen werd door de Verenigde Landen.

Japan leed zijn grootste nederlaag sedert het bijna een jaar geleden zijn verraderlijke aanval deed op Pearl Harbor. Het was een overwinning voor de Verenigde Landen, die zeker van grote invloed zal zijn op de verdere voortzetting van de oorlog in het Verre Oosten.

Met het tot zinken brengen van 28 schepen en het beschadigen van 10 der Japanse vloot, leed deze een verlies, dat verre van gemakkelijk hersteld zou kunnen worden en althans voor enkele weken de Noordamerikaanse bezetting op de Salomonseilanden zal vrijwaren voor Japanse heroveringspogingen.

De Noordamerikaanse Marine heeft met deze slag bewezen niet alleen een betere vloot te hebben dan den vijand, doch tevens een goed inzicht te hebben gehad in de Japanse methodes. Veel critiek is er in de Verenigde Staten geleverd op het beperkte offensief van de Marine in de Salomons Archipel.

Men achtte het een krachtverspilling, biezonder met het oog op de moeilijkheden, die overwonnen moesten worden om de troepen te blijven versterken en van voorraden te voorzien. Men meende, dat de Marine dezelfde fout beging als de Japanners deden met de bezetting van enkele eilanden in de Aleoeten waar de vijand tot nu toe niets dan tegenslagen heeft gehad.

De gebeurtenissen hebben evenwel het tegengestelde uitgewezen.

In de Aleoeten deden de U.S.A.-strijdkrachten — voor zover tot nu toe bekend — geen poging om Kiska, Attu en Agattu op de Japanners te heroveren. Men wierp geen vloot in de strijd tegen de Japanse installaties op de eilanden. Wat men deed was ten hoogste om dichterbij den vijand te komen door troepen te plaatsen op de Andreanof-eilanden en daar luchtbases aan te leggen, van waaruit de luchtaanvallen op den vijand en zijn verbindingslinies zo economisch mogelijk konden worden voortgezet. Een resultaat van deze politiek zag men reeds toen de Japanners Attu en Agattu verlieten en nog slechts op Kiska hun garnizoen onderhielden.

Als de Japanse greep op Kiska voldoende verzwakt is, zal ook dit eiland zonder veel moeite weer teruggenomen kunnen worden.

Op de Salomonseilanden hebben de Japanners evenwel hun grootste pogingen gericht tegen Guadalcanal zelf.

De ondervinding, die zij bij Midway opdeden, schijnt hun niets geleerd te hebben en juist hier heeft het Noordamerikaanse Hoofdcommando blijkbaar zijn mogelijkheden gezien.

Deze mogelijkheden liggen in de volgende voordelen van den verdediger:

1) Dat men kustbatterijen tot zijn beschikking heeft;

2) Dat men een supérieure luchtmacht heeft;

3) Dat men zijn vloot daarom minder in gevaar behoeft te brengen.

Deze voordelen moet het Noordamerikaanse Hoofdcommando voor ogen hebben gehad toen men het kleine gebied van Guadalcanal en Tulagi bezette. Op Guadalcanal hadden de Japanners een schitterend vliegveld bijna voltooid en bij Tulagi vond men een der beste havens van de wereld. Vloot en luchtmacht konden hier bases vinden, die natuurlijk zouden moeten worden beschermd door grondstrijdkrachten.

Zo verwacht was, zo geschiedde. Verschillende malen wierpen de Japanners grote vlootstrijdkrachten in de strijd en even zovele malen werden zij met belangrijke verliezen teruggeslagen, het laatst met een verpletterende nederlaag.

Zeker is de Geallieerde campagne op de Salomonseilanden moeilijk geweest, doch nu reeds heeft zij kostbare vruchten afgeworpen. Met zijn vlootverliezen zal Japan moeilijker zijn verbindingslinies kunnen onderhouden, waaraan voortdurend geknabbeld wordt door de Geallieerde duikboten. En deze zijn voor Japan van uiterst groot belang. Want indien de Geallieerden strategische stellingen in het door de Japanners bezette gebied in het Verre Oosten weten te bezetten, dan zullen al de eilanden — waaronder ook de Nederlandse — terugvallen in de schoot der Verenigde Landen.

De oorlog tegen Japan zal zeker grote offers vragen, gelijk de oorlog tegen Duitsland. Doch het verschil — indien men elk als een onderdeel van de wereldwijde strategie beziet — ligt hierin, dat Duitsland niet noodzakelijkerwijs moet ondergaan als Japan verliest, maar dat Japan wel gedoemd is als de Duitse weerstand gebroken wordt. Dit wil zeggen, dat Japan geen grote steun is voor Duitsland maar in feite was Duitsland reeds meer dan twee jaren in oorlog voordat de Japanners hun „gemene welvaartssfeer" met geweld gingen uitbreiden. En toen behaalden de nazies veel meer successen dan nu......

Maar is Duitsland verslagen dan zal Japan ten hoogste de strijd nog volhouden tot de Geallieerden een grote expeditie hebben uitgerust. Om nu reeds daaraan te denken heeft echter te veel weg van een wensdroom, vooral daar Duitsland nog geen tekenen geeft van een belangrijke verzwakking en het eerder de uitvoering is geweest van Hitlers intuïtie, die Duitsland thans in een minder gunstige positie heeft geplaatst.

Met uitzondering nog van de inval in Rusland heeft Duitsland nagelaten de strijdkrachten van Veldmaarschalk Erwin Rommel in Noord-Afrika voldoende te versterken. Verschillende divisies werden in West-Europa gehouden, die Rommel zouden kunnen hebben geholpen zijn onverwachte overwinning in Juni uit te buiten en Egypte te veroveren.

Men heeft ook de kracht van het 8ste leger onderschat om aan te vallen en tot het laatst gemeend, dat men stand zou kunnen houden in Egypte of Libye.

Tenslotte verwachtte men niet de Geallieerde landing in Noord-West Afrika, hetgeen bewezen is door hun late en overhaaste pogingen om nog te redden wat te redden valt.

Het is opmerkelijk, dat de Duitse verklaringen der laatste dagen bij verschillende gelegenheden „de Duitse Generale Staf" genoemd hebben inplaats van — gelijk vroeger — Hitler of Hitlers Hoofdkwartier.

Dit zou kunnen betekenen, dat Hitler thans de schuld poogt te werpen op de Generale Staf of dat het leger genoeg heeft van Hitlers dilettanterige initiatieven en de zaken zelf in handen genomen heeft.

Nederland.

NIEUWE HOOFDREDACTEUR VAN „DE SURINAMER".

De Hoogeerwaarde Pater Stephanus Kuypers, Provicarius van Suriname, heeft Pater A. Kuipers benoemd tot hoofdredacteur van „De Surinamer". Tevoren was de Pater Pastoor te Nickerie.

SURINAAMSE SCHUTTERS NAAR HET BUITENLAND?

Aan het „Voorlopig Verslag" van de Surinaamse Begroting 1943 ontlenen wij het volgende:

„Wijders vroeg men 's Bestuurs aandacht voor het gerucht, reeds geruime tijd gaande, dat de schutters eerlang zullen worden verplicht om in het buitenland dienst te doen. Ten aanzien van de Hindostanse schutters werd de voor belanghebbenden geruststellende mededeling gedaan, dat zij niet naar het buitenland zullen worden gezonden voor directe deelneming aan de oorlog. Het zou aanbeveling verdienen, dat een dergelijke mededeling ten aanzien van alle schutters wierd gedaan, mede hierom, wijl ingevolge de bestaande wettelijke regelingen de schutters daartoe niet kunnen worden verplicht en omdat men er zich niet mede kan verenigen, dat er tussen bepaalde bevolkingsgroepen een onbillijke scheidingslijn wordt getrokken. Een dergelijke mededeling zal er zeer veel toe bijdragen om grote ongerustheid bij de bevolking weg te krijgen.

Men verzocht verder te willen tegengaan, dat de leden van de plaatselijke weermacht voor ras en kleur beledigende en onaangename woorden en uitdrukkingen tegen elkaar bezigen en een op superioriteit van ras en kleur steunende zeer funeste houding tegenover elkaar aannemen. Men meende zelfs te weten, dat de verhouding tussen meerderen en minderen bij de weermacht niet zó is als men moet verwachten."

HET FINANCIEEL BELEID VAN ROST VAN TONNINGEN.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

In de door de Duitsers beheerste „Nieuwe Rotterdamsche Courant" van 26 September jl. is de text verschenen van een decreet, hetwelk is uitgevaardigd door Rost van Tonningen, een van de voormannen der Nederlandse nazie-partij, die door de Duitsers tot Secretaris-generaal van het Departement van Financiën en President van de Nederlandse Bank is gemaakt.

Krachtens dit decreet moeten de bezitters van aandelen in maatschappijen gevestigd in Geallieerde Landen, voor zover hun bezit een waarde van honderdduizend gulden te boven gaat en verkregen is na de 31e December 1941, dit bezit op de beurs verkopen dan wel afleveren aan de Nederlandse Bank. De Nederlandse Bank neemt deze aandelen over tegen de koers van 2 Maart 1942, welke de laatste van dit jaar is.

Teneinde de naleving van de bepalingen van dit decreet te verzekeren, is het bankgeheim gedeeltelijk opgeheven. De opbrengst der verkochte of aan de Nederlandse Bank overgedragen effecten moet belegd worden in geblokkeerde schatkistbiljetten.

Rost van Tonningen deelde mede, dat de bedoeling van deze maatregel in de eerste plaats is om de speculatie, welke het er om te doen is een onverdiende winst in de wacht te slepen, de kop in te drukken en te bevorderen, dat niet telkens en telkens door groepen van speculanten de beurskoersen kunstmatig omhoog gedreven worden, in een tijd, waarin de staat naar prijsstabilisatie streeft op elk terrein van handel en nijverheid.

Daarnaast bedoelt het decreet den kleinen bonafide aandeelhouder te beschermen tegen de misleidende indruk, welke deze hoge koersen op hem moeten maken en hem aldus in staat te stellen er voor te waken, dat zijn spaargelden niet worden belegd in aandelen, waarvan de aankoopkoers niet overeenstemt met de intrinsieke waarde.

Ten laatste beoogt deze maatregel de effectenhandel in zodanige banen te leiden en te houden, als dit ten behoeve van een regelmatige kapitaalbeweging en in het belang van degenen, die voor hun levensonderhoud op de effectenhandel aangewezen zijn, gewenst is.

Rost van Tonningen laakt hierbij wederom de „onverantwoordelijke elementen", die deze maatregelen noodzakelijk hebben gemaakt en hij wijst daarbij op de koers van Nederlands-Oostindische aandelen, welke hij als een uiting van ziekelijke speculatie aanmerkt.

Het decreet zou in werking treden op 1 November 1942 en de speculanten zouden moeilijkheden kunnen voorkomen, door tijdig hun aandelenbezit, voor zover dit de grens der waarde van ƒ 100.000 te boven gaat, te verkopen. Tegen overtreding van de bepalingen van dit decreet zijn zeer hoge straffen bedreigd. ANEP merkt op, dat deze maatregelen moeten worden beschouwd in het licht van de klachten van de Duitsers en N.S.B.-ers, dat het koersverloop van de Amsterdamse Beurs gewerkt heeft als een barometer, die het vertrouwen der Nederlanders in het herstel van de vrijheid van Nederland en Nederlands Indië aangaf.

HIJ WAS EEN DER PLICHTSGETROUWE ZEELIEDEN.

Charles Wighton, Reuters correspondent in Noord Afrika, brengt warme hulde aan een Nederlandsen kapitein die een groot troepen transportschip, ondanks het felle vuur van vijandelijke vliegtuigen, ongedeerd in de haven van bestemming bracht.

„Vier en twintig uur stond deze Nederlander op de brug; hij gaf indrukwekkende dingen op het gebied van zeemanschap te zien. Duizenden danken hem hun leven."

DE BEHANDELING DER GEVANGENEN OP JAVA.

Het schijnt, dat de Japanners in Nederlands Indië hun blanke gevangenen wat beter gaan behandelen dan voorheen het geval was. Het aantal dezer gevangenen bedraagt op Java 4000, waarvan 3000 Nederlanders en 1000 Noordamerikanen en Australiërs. Zware arbeid wordt nu niet van hen geëist. Wel laten de sanitaire toestanden in de overvolle kampen en gevangenissen alles te wensen over.

DE UITMERGELING VAN NEDERLAND.

Duidelijk blijkt Duitslands bedoeling om Nederland tot op het been uit te mergelen uit de vorige week gepubliceerd cijfers door het Centraal Bureau voor Statistiek, cijfers die de geweldige toeneming van rijksuitgaven en belastingen demonstreren. In 1939 bedroegen de rijksuitgaven in totaal ongeveer ƒ 1.400.000.000; in 1941: ƒ 3.300.000.000 en in het eerste halve jaar van 1942: ƒ 3.700.000.000.

De belasting-opbrengst rees van ƒ 920 millioen in 1939 tot ƒ 1219 millioen in 1940 en voor 1942 zal deze om en nabij ƒ 1500 millioen bedragen. Gedurende de eerste acht maanden van 1942 is voor een bedrag van ƒ. 1138 millioen aan nieuwe Nederlandse Schatkistbiljetten uitgegeven. Het aantal Nederlandse Schatkistbiljetten berustend bij de genaaificeerde Nederlandse Bank, bedroeg op 6 October ƒ 334 millioen.

Verloofd:

Roelof L. Gunther

EN

Elisa A. Christiaan.

22.XI.42 4867

ARMOEDE EN LEED IN ONS LAND.

Een „Engelandvaarder", pas in Londen aangekomen, vertelde een en ander uit en over Nederland. Hij zeide onder andere: Men moet „De negerhut van Oom Tom" lezen om taferelen te vinden, even hartverscheurend als die welke plegen vooraf te gaan aan de deportatie van Joden uit Nederland. De Nederlandse kinderen hebben meer belangstelling voor de distributie dan voor spelen. Ze groeien op als oude mannetjes en vrouwtjes. Alleen wie zenuwen als kabels hebben kunnen alle schokken verdragen. In de Utrechtse Stations-restaurant kost een portie aardappel-puree twee gulden. In Den Haag kunt ge, voor een goede fooi aan den kelner twee dunne schijfjes ham met twee eieren en twee sneedjes brood — een uitsmijter dus — krijgen voor ƒ 10.50. De Standaard maaltijd is: een dunne soep, één dun plakje vlees, twee lepels groenten en een stukje „ersatz" pudding voor ƒ 4.50.

NIEUWE BANKBILJETTEN IN SURINAME.

„De Surinamer" schrijft:

De Surinaamse Bank zal dezer dagen nieuwe bankbiljetten in omloop brengen, nl. van ƒ 5.— en van ƒ 25.—.

De bankbiljetten van ƒ 5.—, blauw, zijn van kleiner formaat dan de bestaande en van beter papier. Die van ƒ 25.—, mosgroen (zoiets als de nieuwe limonade der Curaçaose Handel Maatschappij), eveneens kleiner dan de bestaande en steviger.

Beide biljetten zijn uitgevoerd door American Bank Note Company en vertonen als middenstuk de afbeelding van het Gouvernementshuis, die ook op de andere nieuwe biljetten voortkomt.

Zo langzamerhand krijgen wij over de gehele linie handiger en steviger biljetten.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Nederlandse journalisten zijn vrijgesteld van arbeidsdienstplicht. „Volk en Vaderland" protesteert hier tegen: „Alleen de positief-politieke man kan journalist zijn; de anderen zijn onbruikbaar."

— Joden, die in Duitsland werken, mogen iedere drie weken een brief ontvangen, niet langer dan een zijdje.

— Meubelen door de Duitsers van de Joden in Nederland gestolen zijn met een lange trein naar Duitsland gebracht. Op de trein stond een bord: „Giften van het Nederlandse volk aan de Duitsers die door de Engelsen uit hun huizen zijn gebombardeerd."

— De Nazie-Secretaris-Generaal voor Economische Zaken in Nederland heeft een bank geopend speciaal ter verschaffing van leningen aan handelsondernemingen: de Nederlandse Arbeidsbank.

— Het Arbeidsfront heeft een millioen gulden in de Nederlandse Arbeidsbank geïnvesteerd. Tot Directeur is benoemd Jhr. J. J. Hesselt van Dinter. Commissarissen: A. A. Alofs en J. van Hoey Smit.

— De Duitsers hebben het oprichten van grafkruisen en zerken tussen 26 October en 5 November verboden (Allerzielen valt immers op 2 November!).

— De Utrechtse wethouders voor Sociale en Financiële Zaken zijn afgezet. Er waren financiële moeilijkheden. Beide afgezetten zijn N.S.B.-er. Er is nu een financieel adviseur benoemd: accountant J. H. G. Hofstee.

— De (nazie) „Nederlandse Oost Compagnie" heeft een „Oostrederij" gesticht. Het kapitaal bedraagt ƒ 500.000.— N.S.B.-er W. N. A. Kroeller is Directeur.

CURACAO

DE SAMENSTELLING VAN DE KRIJGSRAAD.

De Gouverneur van Curaçao heeft, met buitenwerkingstelling van alle daarmede strijdende wettelijke regelingen, besloten, dat tot leden van de Krijgsraad bij de Landmacht in Curaçao en tot Officier-Commissaris bij die Krijgsraad bij gebreke van beroepsofficieren ook actief dienende reserve-officieren bij de land- en zeemacht benoemd kunnen worden.

Zij moeten echter de rang van eersten luitenant bekleden en de leeftijd van vijf en twintig jaren hebben bereikt.

Onder actief dienende reserve-officieren wordt verstaan: reserve-officieren in doorlopend werkelijke dienst.

HET CURAÇAOS PHILARMONISCH ORKEST GAAT SPELEN.

Morgenavond om 20.30 uur geeft het Curaçaos Philharmonisch Orkest weder een uitvoering in het Theater Brion. Deze keer zullen medewerken Mevrouw M. S. van Koten-Lansik, sopraan, de Heren R. A. Kruizinga, tenor en C. J. Sengers, bas, die de vierde akte van de opera "Ernani" zingen.

Het programma is als volgt: 1 L'Impressario, Ouverture van W. A. Mozat.

2 Concert Opus 7 in do majeur van Julius Klengel voor Cello met Orkestbegeleiding. De solist is Overste W. A. van der Beek.

3 Symphonie No. 1 in do majeur van L. van Beethoven.

4 Ballet suite van Rameau-Mettl.

5 De vierde akte uit de opera „Ernani" van G. Verdi.

HET IS NIET WAAR.

Van bevoegde zijde vernemen wij:

Naar aanleiding van de in de laatste tijd in omloop zijde geruchten, dat er zich bij de Nederlandse Inkoop Commissie of de Nederlandse Scheepvaart en Handel Missie te New York onregelmatigheden zouden hebben voorgedaan tengevolge waarvan een of meer personen zouden zijn ontslagen, is na onderzoek gebleken, dat alle geruchten over ontslag wegens fraude of iets dergelijks op fantasie berusten. Geen enkel zodanig geval heeft zich voorgedaan.

KAARTAVOND IN HET ZEEMANSHUIS.

Morgen, Dinsdagavond om 20 uur, wordt er in het Katholieke Zeemanshuis aan de Klipstraat weder een kaartavond gehouden. Alle zeelieden van de Koopvaardij en de Marine zijn van harte welkom.

VERENIGINGSNIEUWS.

— Sint Aloysius Kring: Langs deze weg heeft het Bestuur van de Sint Aloysiuskring de eer zijn leden uit te nodigen tot bijwoning van de lezing van Luitenant Corsten over Nederlands Oost Indië.

Deze lezing zal gehouden worden op Woensdag, 25 November 1942 om 20 uur in het Theater Brion.

CHEQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Caracas	56.—	57.50
Paramaribo	99.50	100.50
Londen	7.55	7.65

DE INCU

ontving tot dusverre onvoldoende gegevens voor de opgaven van de jaarbehoeften voor 1943, zooals de Amerikaansche Regeering die met veel spoed van haar vergt.

De volgende vergaderingen zullen worden gehouden:

Groep I , Machinerieen en onderdeelen, Dinsdag 9 uur, Statenzaal, Voorzitter L. Nederhorst;

Groep II , Auto's, rijwielen en onderdeelen, Dinsdag 10 uur, kantoor INCU, Voorzitter J. N. H. Butot,

Groep III , Landbouwwerktuigen, gereedschappen enz., Dinsdag 2 uur, kantoor INCU, Voorzitter B. A. Bitter,

Groep IV , Gereedschappen, bouwmaterialen, verf, ijzerwaren, ruwe materialen, pijpen, semi-fabrikaten enz., Dinsdag 3 uur, Statenzaal, Voorzitter H. Sweers,

Groep V , Geneesmiddelen, hospitaalbenoodigdheden, Dinsdag 9 uur, Kantoor Openbare Gezondheidsdienst, Voorzitter Dr. W. M. Bonne,

Groep VI , Radio en electrische artikelen, Dinsdag halftwee, Statenzaal, Voorzitter L. C. H. Bergman,

Groep VII, Chemicalien (ook zachte zeep) teer, carbid, koolzuur, essences enz.), Dinsdag 11 uur, kantoor Openbare Gezondheidsdienst; Voorzitter F. A. van Drimmelen,

Met nadruk wordt onder de aandacht gebracht dat materialen en artikelen welke niet worden opgegeven, ook niet door de Ver. Staten zullen worden geleverd. De opgaven in te dienen volgens ter vergadering te verstrekken instructies, zullen dienen te worden gestaafd met gegevens betreffende de importen over voorafgaande tijdperken.

4868

Verwoede strijd om Buna en Gona op Nieuw Guinea.

Geslaagde U.S.A.-bombardement op Haiphong!

Japanse vliegvelden in Birma aan bestoking onderworpen.

DE STRIJD OP NIEUW GUINEA.

C. Yates McDaniel seint van het Geallieerde Hoofdkwartier in Australië:

De Australiërs sloegen naar de Japanse verdediging in het gebied van Buna en Gona, terwijl Geallieerde vliegers de vijandelijke detachementen bombardeerden en met machinegeweren beschoten, die weerstand bieden aan andere Australische en Noordamerikaanse strijdkrachten, welke naderen uit het Noord-Oosten. 0-jagers vlogen over in een poging de druk te verlichten, doch het communiqué zeide, dat 2 van de toestellen werden neergeschoten. 4 Japanse torpedojagers zag men door de laaghangende stormwolken manoeuvreren in de wateren tussen Nieuw Britannië en Nieuw Guinea. Vijandelijke oorlogsschepen deden echter geen verdere poging om zich dichter bij de kust te begeven, aangezien bommen van Vliegen Forten drie dagen geleden voor Buna een kruiser vernietigden.

Golf na golf kwamen Douglas aanvalsvliegtuigen en B-25 bommenwerpers op geringe hoogte aanstormen om de Japanse kuststellingen, terwijl nog een formatie van Douglas vliegtuigen een gestadige dienst onderhield boven het gevechtsgebied.

De Japanse batterijen op de grond wierpen een gordijnvuur op tegen de eerste twee Geallieerde luchtaanvallen, doch later ondervond de vlucht geen hinder van afweervuur (Geallieerd Hoofdkwartier in Australië, (AP) 22.11).

HACHELIJKE POSITIE VAN JAPS BIJ BUNA.

Berichten van Nieuw Guinea deelden mede, dat de verovering van de Japanse basis te Buna elk ogenblik verwacht kan worden nu de Noordamerikaanse strijdkrachten van drie zijden naderen. De Japanners die in een convooi, dat vergezeld werd door 4 torpedojagers, in volle vaart voeren, werden waargenomen op ongeveer 145 kilometer ten Noorden van Buna. Noordamerikaanse bommenwerpers werden uitgezonden om een kijkje te nemen (Sydney, (AP) 22.11).

VAN DE STRIJD BIJ BUNA.

Noordamerikaanse en Australische vliegers stortten zich in de strijd tegen de Japanse strijdkrachten, die op wanhopige wijze nog weerstand pogen te bieden op de stranden in het gebied van Buna aan de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea.

Toen na een aanval van gisteren de rook optrok, hadden zij een torpedojager tot zinken gebracht en 19 vijandelijke vliegtuigen vernietigd alsook 2 kleine landingsboten verpletterd. Bovendien werden de Japanse grondtroepen de gehele dag beschoten.

De Japanners vechten op bittere wijze terug van hun hachelijke positie in de kuststrook tussen Buna en Gona. Zij gebruiken elk wapen, dat hun ter beschikking staat, doch de Geallieerden dringen langzaam vooruit en halen de ring nauwer toe.

De torpedojager, welke door bommenwerpers tot zinken werd gebracht, poogde klaarblijkelijk troepen aan land te zetten bij Buna om de belegerde Japanse strijdkrachten bij te staan en officiële berichten noemden de mogelijkheid, dat in feite troepen aan land werden gezet voordat het schip tot zinken kwam. Oprukkende nadat de Geallieerde vliegers de Japanse stellingen aan een verschrikkelijke bestoking hadden onderworpen veroverden de Noordamerikaanse en Australische troepen een nieuwe landingsstrook te Buna. Naar vermeld wordt zouden andere Geallieerde strijdkrachten op ongeveer één kilometer van Buna aanvallen doen op het voornaamste landingsterrein aan de rand van het dorp. Gona wordt reeds dagenlang verwoed aangevallen door de Australiërs. De juiste situatie is daar evenwel onduidelijk (Australië, (AP) 23.11).

HAIPHONG GEBOMBARDEERD.

Gemeld wordt, dat bommenwerpers van het Noordamerikaanse legers een Japans schip van 12.000 tot 15.000 ton — dat volgens waarnemers waarschijnlijk een transportschip doch mogelijk een vliegdekschip was — tot zinken brachten in een aanval, die Zondag werd gedaan op de havengebieden en pakhuizen te Haipong in Frans Indo China. Ontzaggelijke branden werden veroorzaakt langs de waterkant (Tsjungking, (AP) 23.11.

AANVALLEN OP BIRMA.

Het Britse communiqué van New Delhi luidt als volgt:

„In de afgelopen nacht vielen middelzware bommenwerpers van de Royal Airforce, die op uitgebreide schaal opereerden, de Japanse vliegvelden in Mingaladon en Toungoo in Birma aan. Het zicht was uitstekend en duizenden brisantbommen werden op de objecten geworpen. Te Mingaladon werden de startbanen gebombardeerd en verschillende branden veroorzaakt in het gebied van de hangars en omstreken. Twee van de grootste branden waren op 160 kilometer afstand zichtbaar. Te Toungoo veroorzaakten onze bommenwerpers een aantal branden behalve nog de startbanen te hebben getroffen. Rook steeg op tot een hoogte van 6000 voet en de vlammen konden nog door onze bemanningen worden gezien, toen zij 130 kilometer ver waren op hun terugreis.

Gisteren beschadigden Blenheimbommenwerpers in een daglichtaanval op het gebied van de rivieren Kaladan schade aan de gebouwen, die door de Japanners bezet zijn. Een aantal branden werd tevens veroorzaakt. Van al deze operaties wordt geen onzer vliegtuigen vermist" (New Delhi, (AP) 22.11).

Het communiqué van de Noordamerikaanse leger-luchtmacht in New Delhi luidt als volgt:

„Het Japanse spoorwegcentrum te Mandalay was in de nacht van Vrijdag het mikpunt voor een luchtaanval door de grootste formatie zware bommenwerpers van het 10e luchtcorps, dat ooit van bases in Brits Indië opereerde. Machine- en andere herstellingswerkplaatsen in het gebied, welke faciliteiten bevatten voor het onderhoud van het vijandelijke vliegveld en materiaal werden gebombardeerd. Vele tonnen aan bommen vielen op de herstellingswerkplaatsen en een groot pakhuis ten Oosten daarvan. Grote branden werden waargenomen in het doelgebied toen de bommenwerpers hun zending voltooiden. Geen vijandelijke gevechtsvliegtuigen werden waargenomen. Het luchtdoelgeschut was zwak en niet doeltreffend. Al onze vliegtuigen en manschappen keerden veilig terug" (New Delhi, (AP) 22.11).

DE OVERWINNING BIJ ORDZJONIKIDZE.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Sovjet-Rusland juichte de beslissende overwinning toe, die door het Russische leger behaald werd in de grootste slag in de Midden-Caucasus nabij het Noordelijke eindpunt van de Georgische militaire hoofdweg, die dwars door de woeste Caucasische bergen naar Tiflis loopt. De Duitsers lieten 5000 doden op het slagveld achter en verloren vele malen dat aantal in gewonden. De Duitsers verloren ook grote hoeveelheden van militaire voorraden in deze slag, die verschillende dagen gewoed heeft op de toegangswegen naar Ordzjonikidze. Behalve hun overwinning in de Caucasus meldden de Russen ook nog successen aan het Leningrad-front. Een bericht van het Volkhov-front zeide, dat het Rode leger daar in drie dagen tijds meer dan 500 nazies gedood heeft bij het afslaan van een groot vijandelijk offensief.

De overwinning in de Caucasus heeft ook de druk op Grozny, een van de belangrijkste Russische olie-velden, verlicht. Deze ommekeer in de gebeurtenissen deed ook de bedreiging afnemen voor de losplaatsen in het Zuiden van de Caucasus, welke door de Georgische militaire hoofdweg met de stad Ordzjonikidze verbonden zijn.

De Sovjet-radio en -pers en het opgetogen volk delen geheel in de overwinning. Terwijl de verdedigers van Stalingrad de stad blijven houden en slechts enkele vernielde huizen en gebouwen tegen de herhaalde Duitse aanvallen afstaan, geeft het Rode leger in de Caucasus blijk van een kracht, die tot nu toe niet getoond is. Volgens de berichten, die uit de Caucasus ontvangen werden, hebben op zijn minst 45.000 soldaten hun nederlaag geleden tegen het Rode leger. Het aantal buitgemaakte tanks is ongeveer 150, terwijl veel meer vernietigd werden.

Tegelijk dat het Duitse leger ten Zuid-Oosten van Naltsjik zich een weg trachtte te banen naar het eindpunt van de Georgische militaire hoofdweg, ondernam een leger in het gebied van Mozdok talrijke pogingen om de Terek-vallei over te steken in het gebied van Ordzjonikidze. Na grote strijdmachten van manschappen en machines ten Zuid-Oosten van Naltsjik te hebben geconcentreerd, ondernamen de Duitsers eindelijk hun offensief diep in de Russische linies. Met grote strijdkrachten oefenden de nazies druk uit teneinde de toegangswegen naar Ordzjonikidze te bereiken. Op dit punt sloeg het Russische leger naar de indringers en begon met het eigen Russische offensief. De Duitsers leden zware verliezen, doch gaven de hoop niet op de stad Ordzjonikidze te veroveren. Terwijl de Russen op de toegangswegen naar de stad op de fascisten hamerden, hadden de Russische commandanten een andere slag in voorbereiding in een nabijgelegen sector.

Een bericht van „Rode Ster" zeide, dat een grote Duitse afdeling werd afgesneden en tot het defensief werd gedwongen. De Russische afdeling X flankeerde spoedig de versterkingen, die door de Duitsers werden opgeworpen en sloeg de nazies terug naar de uitlopers van de Caucasus-bergen. Vijf dagen waren de Duitsers onderworpen aan het Russische artillerie- en mortieren-vuur.

Gedrukt tegen de bergen verloren de Duitsers dagelijks meer manschappen en materiaal. Toen viel het Russische leger de Duitse nederzettingen aan. De nazies trokken zich hierop haastig terug in de richting vanwaar zij oorspronkelijk gekomen waren. Hierbij lieten zij vele machines achter. Zo nu en dan poogden zij stand te houden, doch de steeds groter wordende druk van de Russen dreef hen al maar terug. De Russische gevechtsvliegtuigen gunden den Duitsers daarbij dag noch nacht enige rust.

De tegenaanval van de Russen had niet plaats na een lange periode van een stellingsoorlog, doch tijdens het verloop van hevige defensieve gevechten. De tegenaanval gebeurde, aldus „Pravda", „terwijl onze troepen van de ene linie naar de andere terugvielen en daarmede hun gebieden verloren." Het initiatief werd van den vijand overgenomen na zware en bloedige verliezen. Men zeide ook, dat de Russische commandanten zeer goed op de hoogte waren van hetgeen Hitler in deze sector in de zin had.

„De Duitsers verwachtten zich door een bliksembeweging van Ordzjonikidze meester te maken; het verkeer over de Georgische militaire weg te blokkeren en de toegangswegen te veroveren."

„Pravda" zeide, dat de Duitsers een speciale groep van schoktroepen gebruikten, welke onder een speciaal commando stond. De bedoeling was door de Russische verdediging heen te breken, een paniekstemming te weeg te brengen en de verdedigers van de Caucasus te ontmoedigen en aldus een volledige verwarring te veroorzaken.

Het bericht deelde mede, dat de Duitse luchtmacht op verwoede wijze de Russische stellingen bombardeerde gedurende de Duitse opmars op de toegangswegen naar Ordzjonikidze. Ook hergroepeerden zij zich en brachten troepen bijeen bij de Don. Men zeide, dat de dag van 3 November de meest critieke was. Op het einde van deze dag hadden de Duitsers een speciale schoktroep bijeengebracht bestaande uit een tank-divisie en drie regimenten infanterie, welke — naar de bevelvoerders dachten — de genade-slag zou toebrengen. Op dat ogenblik vielen de Sovjets op de indringers. Meer dan 1500 granaten kwamen op hun hoofden neer. Geslagen en afgemaakt trokken de schoktroepen zich wanordelijk terug met achterlating van hun machines en munitie.

Ondertussen bleven nog hevige gevechten in Stalingrad voortwoeden. Talrijke hevige aanvallen op de Russische stellingen werden gemeld, doch slechts op één enkele plaats gelukte het den indringers de verdedigers terug te drijven en drie vernietigde huizen te bezetten. „Rode Ster" zeide, dat de Duitse pogingen gedurende de laatste dagen hun ongeveer 800 mensenlevens hebben gekost. Ook de Russen, die ten Noord-Oosten van Tuapse strijden, behielden hun offensief en verdreven de Duitsers op een plaats uit hun stellingen (Moskou, (AP) 21.11).

WEER CONTACT MET AGEDABIA.

Het gezamenlijke communiqué van het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Gisteren waren onze voorste troepen wederom in contact met den vijand in de buurt van Agedabia. Te Bardia namen wij enkele gevangenen. Te Benghazi bevrijdden wij een aantal van onze eigen troepen — meestal Brits Indiërs — die daar als oorlogsgevangenen werden vastgehouden. Gisteren vielen onze zware bommenwerpers Tripoli aan waar de scheepvaart en de haven-faciliteiten werden gebombardeerd. Voltreffers werden geplaatst op steigers en pakhuizen. De ontploffingen gingen vergezeld van branden. Een gedeeltelijk gezonken schip werd in de haven in brand gezien.

Het slechte weer hinderde wederom de vliegoperaties boven Cyrenaica. Onze middelzware bommenwerpers vielen het vliegveld te Bizerte aan in de nacht van 20 op 21 November en zetten hangars en barakken in brand. 2 Duitse vliegtuigen werden ter hoogte van Tunis neergeschoten op 20 en 21 November. Tevens werd een luchtafweerschip beschadigd. Van de bovengenoemde operaties keerden al onze vliegtuigen terug" (Caïro, (AP) 22.11).

VIJANDELIJKE TERUGTREKKING BIJ AGEDABIA.

Het gezamenlijke communiqué van het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Op 22 November bestreden onze troepen den vijand met succes en werd voortgang gemaakt in de buurt van Agedabia. De vijandelijke troepen ten Zuiden van het dorp werden gedwongen tot de terugtocht. Onze luchtactiviteit boven Cyrenaica was beperkt tot het onderhouden van gevechtspatrouilles. Het vliegveld van Bizerte werd aangevallen door onze middelzware bommenwerpers in de nacht van 21 op 22 November. Voltreffers werden geplaatst op hangars en gebouwen. Twee branden werden veroorzaakt. Dezelfde nacht werd het vliegveld te Trapani op Sicilië gebombardeerd en aangevallen door onze tweemotorige gevechtsvliegtuigen, die met succes een groot aantal vijandelijke vliegtuigen beschoten. Gisteren werden twee andere vliegvelden op Sicilië met goede resultaten aangevallen door onze gevechtsbommenwerpers.

Vijandelijke transportvliegtuigen, welke vliegen tussen Sicilië en de Noordafrikaanse kust werden herhaaldelijk aangevallen door onze lange afstands vliegtuigen. Op zijn minst 6 vijandelijke toestellen werden in zee neergeschoten. Van deze en andere operaties keerde 1 onzer vliegtuigen niet terug" (Caïro, (AP) 23.11).

DE GEVECHTEN IN TUNIS.

De Noordamerikaanse, Britse en Franse strijdkrachten manoeuvreerden om de val te sluiten in het gebied van Bizerte en Tunis, het brandpunt van de Noordafrikaanse campagne, na een week van botsingen, die de Duitse kracht in de lucht en op de grond verminderde. Het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika maakte bekend, dat Vliegende Forten en tweemotorige Lockheed P-38 gevechtsvliegtuigen op Zaterdag de hangars en pakhuizen bestookten van het door de Duitsers bezette vliegveld te Tunis en er 9 vliegtuigen vernielden. Grote schade werd aangericht aan een Duitse pantser-colonne door een van de vooruitgeschoven Britse detachementen, die voortrukt langs de Noordelijke kustweg van Tunis in de richting van Bizerte. De Duitsers werden teruggeslagen. Het Hoofdkwartier zeide, dat de botsingen in dat gebied heviger worden.

Een bericht, dat door de radio van Marokko werd uitgezonden, zeide, dat de Fransen een plaatselijke Duitse aanval afsloegen „aan het Westelijk front". Ook werd verklaard, dat Duitse detachementen van Westelijk Libye ten Westen en Noorden van Gabes doorsijpelden dwars over de Geallieerde gordel aan het smalste deel van het Franse protectoraat. Het communiqué van het Franse Hoofdkwartier in Noord-Afrika zeide, dat de vijandelijke infiltraties zich ontwikkelden langs het gehele front in het Oosten van Tunis tussen Gafsa en Kairouan.

Rommel heeft klaarblijkelijk het bevel over de As-strijdkrachten in Tunis, gelijk de radio van Berlijn te kennen gaf. Hij heeft er waarschijnlijk ook een deel van zijn Afrika Corps. De omroeper zeide: „Met Tunis heeft Rommel de nutteloze strook van woestijn omgeruild voor een slagzone, welke overeenkomt met de Europese omstandigheden. Niets toont duidelijker de strategische genie van Rommel dan deze beweging, welke werd uitgevoerd zodra de vijandelijke bedoelingen bespeurd werden. Rommels Afrika Corps heeft thans stellingen ingenomen, die van tevoren waren gereed gemaakt" (Londen, (AP) 23.11).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Het 1e Britse leger opende met Noordamerikaanse en Franse steun een grote aanval op de Duitse en Italiaanse stellingen in het defensie-gebied van Bizerte en Tunis waar Rommel — naar vermeld wordt — het commando voert over de As-strijdkrachten, waaronder mogelijk een deel van zijn Afrika Corps behoort. De radio van Marokko zeide, dat gevangenen reeds binnen gebracht werden als resultaat van de aanval, die de Geallieerden een week lang voorbereid hebben. Tevoren betastten de Geallieerde strijdkrachten, die over Noord-Afrika stroomden in een wedloop van honderden kilometers, de defensies in het Noordelijke deel van het Franse protectoraat en radio Marokko deelde mede, dat volgens een Geallieerden zegsman de aanvallen „in hevigheid toenemen". De radio zeide, dat een botsing plaats vond op 35 kilometer ten Zuiden van de kust en dat het gevecht „onbeslist" bleef. De Geallieerde zegsman gaf toe, dat de Duitsers en Italianen zich goed gevestigd hebben met een krachtige luchtmacht in Bizerte en Tunis en het duidelijk is, dat zij hard zullen vechten om hun beheersing over de Straat van Sicilië te behouden.

— **Moskou:** Een formidabele strijdmacht van infanterie, tanks en kanonnen van het Rode leger achtervolgde de gebroken Duitse divisies door de mijnenvelden en fortificaties op de bevroren steppen ten Noord-Westen en Zuid-Westen van Stalingrad na de vijandelijke linies te hebben verpletterd in het grootste Russische offensief van dit jaar. Reeds werden ongeveer 15.000 Duitsers gedood en meer dan 13.000 gevangen gedert de Russen hun aanval openden. De Duitse belegeraars van Stalingrad zijn in een gevaarlijke positie geplaatst en de Duitse strijdkrachten in de Caucasus zijn tot stilstand gebracht, terwijl de bittere Russische winter zijn intrede deed. Het offensief van Stalingrad strekte twee armen uit rond de Duitsers, die nog stellingen hebben in Stalingrad en plaatste de Russen dwars over twee belangrijke spoorlijnen, die door de Duitsers gebruikt worden om deze strijdkrachten van voorraden te voorzien. De berichten zeiden, dat het offensief begon met een gordijnvuur van de artillerie, dat een uur duurde. Dit vuur was zo intensief, dat bij het staken ervan slechts enkele afzonderlijke vijandelijke kanonnen antwoordden. De infanterie en tanks van het Rode leger braken toen door de vijandelijke frontlinie heen en dreven den vijand uit de loopgraven de steppen op.

—**Londen:** De Duitse radio deelde mede, dat Pierre Laval te Parijs is aangekomen uit Vichy.

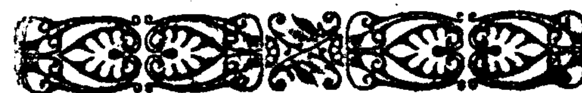
VERLOOFD

Dieuwertje Meuldijk

en

Ferd. A. Teunisse

Aruba, 23 November '42

DE HEER EN MEVROUW
NICOLAAS - BLEQUÉ
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter
Stella Maris
Curaçao: 22 Nov. '42
4870

Bereidt den Zeeman een Gelukkig Kerstfeest

Denkt aan Speldjesdag, 28 November.

Op de 25e December vorig jaar was ik aan boord van een groot vrachtschip ergens in de buurt van Cuba; vijf en veertig dagen te voren vertrok de „Tosari" van de Rotterdamse Lloyd met een passagier van Tandjong Priok op weg naar New York. Die enige passagier was ik. Tot Panama niets als zee, zelfs geen schip in zicht, daarna weder hetzelfde eentonige van een reis zonder afwisseling. Voor mij bleef de charme van een nieuwe toekomst, voor de opvarenden de sleur van lange routes met vaak korte, oponthouden in de havenplaatsen, en het gevaar; hun vaderland en hun gezinnen onbereikbaar, Indië met de vele daargesloten vriendschapsbanden nu ook uit hun leven gebannen, vòor ogen slechts een bestaan van plichtsbetrachting, zonder kleur.

Velen onder hen hadden het gevaar van zeer dichtbij gezien, zij wisten dat het nu erger zou worden, maar bij geen der opvarenden heb ik ooit gemerkt, dat die wetenschap hen neerdrukt, wel het nijpend gemis aan enige zekerheid voor de toekomst. Het ligt niet in de aard van den zeeman om veel te piekeren en ik geloof niet, dat zelfs in deze omstandigheden, dat veel gedaan wordt. Hij heeft nu eenmaal een blijde kijk op het leven, maar er zijn ogenblikken, dat wat veraf ligt, onbereikbaar ver, zeer dichtbij komt in de gedachten. Zulke ogenblikken kunnen bedenkelijk lang worden op de dagen, die weleer feestdagen waren, in het ouderlijk huis, in het gezin, onder oude vrienden; Kerstmis is er een van. De gedachten dan even af te leiden, is een weldaad, die niet onderschat mag worden.

Kerstdag om elf uur des morgens waren alle opvarenden in het salonnetje bijeen, op de tafels lagen de oranjezakken, die de Kerstgeschenken bevatten naast elkaar, voor ieder Europesen opvarende een, daarnaast de cadeaux voor de Javanen en Chinese schepelingen. Kerstcadeaux voor Javanen en Chinezen? Ja, ook deze trouwe werkers meesten op de Kerstdag weten, dat zij niet minder dan de anderen, deel nemen in de grote sympathie van de gehele weldenkende mensheid voor de zeelieden.

En wat komt het er dan op aan of die sympathie tot uiting wordt gebracht op een Christelijk feest. Daar komt de Commandant naar voren, en spreekt allen toe, kort, maar juist gedacht. Allen zijn jullie ver van huis, jullie taak is zwaar, maar vertrouw op een goed einde. Ik had het voorrecht de cadeautjes en de pakketten te mogen uitdelen en ik, de buitenstaander, zag meer dan welke der betrokkenen ook, hoezeer de mannen zich verheugden in de giften, hoe telkens weer een gelach opging, als een dikke matroos een klein truitje kreeg of een kleine magere een kledingstuk, waar drie van zijn maats in konden.

Een Javaans matroosje kreeg onder meer een vulpen, die de bootsman wel wilde ruilen voor iets anders. Luid protest van de zijde van den gelukkigen bezitter, die wel is waar niet kon schrijven, maar dolblij was met de aanwinst.

Er was een prettige stemming. Daarna de traditionele tractatie, de nabetrachting in de verblijven en alles werd weer als te voren. Maar, er was een tijdje van ontspanning geweest, een ogenblik contact met de buitenwereld en de blijvende wetenschap van niet vergeten te zijn op de dag, dat gelukkigen het Kerstfeest vieren.

Ik heb het bovenstaande geenszins bedoeld als een schetsje, nog veel minder als de beschrijving van een of andere episode in mijn reis naar hier, maar enkel en alleen om te doen weten, op eigen ondervinding steunend, dat de zeevarenden een klank van buiten nodig hebben en zeer op prijs stellen. Daarom moeten allen, wier omstandigheden dat ook maar enigszins toelaten, medewerken om af en toe aan den zeeman de zonodige opmontering te geven.

Er wordt op ruime schaal daarvoor geofferd, maar er is nooit te veel, wel te weinig, om dat te kunnen doen wat gedaan moet worden.

Op 28 dezer zal het Apostolaat ter Zee een speldjesdag houden in de stad, op 29 dezer aan de uitgangen der R.K. Kerken. Helpt u nu, dat deze collecte een succes worde, geeft naar vermogen, het doel is mooi en uw medewerking alleszins waard.

Hoogeveen.

ARUBA.

ER KOMT EEN NIEUWE APOTHEEK.

Er is ons langs officieuze weg ter ore gekomen, dat San Nicolas een apotheek rijker zal worden. De toekomstige eigenaars zijn de Heren S. N. Ecury, koopman, van Aruba en Gilberto de Jongh, Ford-agent op Curaçao. Men deelde ons mede, dat de apotheker van de nieuwe apotheek de heer Meens zal zijn de ex-apotheker van Botica del Pueblo.

DE REGEN.

De hitte houdt aan, een teken dat er meer regen in de lucht hangt. Te Oranjestad zelf heeft het niet zo bar veel geregend: Op de Noord en Santa Cruz viel er veel meer regen dan op welke plaats ook op Aruba. De regenmeter van de Noord wees op 9 November 70 mm aan. Op Santa Cruz wees de meter op de bewuste Maandagmiddag fiasco van wijlen de nieuwe brug te Sabina 50 mm. Wachten is nu op de maand December.

GESLAAGD.

Op het 7 November jl. gehouden examen door de R.K. Bond van „Groote" Schrijvers „St. Genesius" slaagden als typist(e) in de Spaanse taal: Mejuffrouw Yolanda Sabino.

In de Nederlandse taal de Dames: Elvia Leañez, Jenny Wever, Diana Wever, Frida Hanson, Gloria Zabala, Harmina A. Schreuder.

De Heren: Gilberto Croes, Lucio Wever, Celestino Quandus, Pedro Mirep, Narcisco Muller, Felipe Nicolaas, Francisco Kock.

Afgewezen: 4 candidaten.

VRACHTWAGEN OMGESLAGEN.

Begin vorige week vertrokken zoals iedere dag om 16 uur tarijke auto's en vrachtwagens volgeladen met werklieden, die de mensen van de maatschappij huiswaarts brachten. Het spreekt vanzelf, dat er op die tijd een ontzaggelijk drukte heerst op de weg San Nicolas — Oranjestad en dat de weg dan veel gevaarlijker is, dan anders.

Dit geldt in het biezonder voor de voertuigen, die naar de tegenovergestelde richting rijden, om de bekende redenen, dat er genoeg waaghalzen zijn, die telkens willen voorbijrijden om eerder thuis te komen. Er zijn er zelfs bij, die het als een soort sport beschouwen anderen voorbij te rijden zonder acht te slaan op het leven van de zeer velen, die zij onder hun verantwoordelijkheid hebben. Het is derhalve natuurlijk en noodzakelijk, dat de Politie een extra oogje houdt op dergelijke gevallen en dat diegenen, die zich op de weg misdragen eens flink onder handen worden genomen. Zulke overtreders brengen immers het leven van vele anderen in gevaar. Die bewuste Dinsdagmiddag sloeg een vrachtwagen met passagiers over de kop, waarbij ongeveer 6 mensen werden gewond w.o. één levensgevaarlijk. Op het ogenblik schijnt hij op sterven te liggen. Dokter De la Fuente van Savoneta werd erbij geroepen. Deze liet de gewonden naar het Lago Hospitaal vervoeren na medische bijstand te hebben verleend. Er zijn twee lezingen over dit ongeval t.w.:

1o. De bestuurder schijnt verklaard te hebben, dat de stuurinrichting niet in orde was en dat de vrachtwagen plotseling begon te slingeren op de weg, waarna het voertuig omsloeg.

Indien zo, dan had de bestuurder dit vervoermiddel niet mogen gebruiken.

2o. Men zegt, dat de chauffeur, die gewoon was deze vrachtwagen te besturen, die bewuste dag niet op tijd was en dat een van de werklieden, die mogelijk geen rijbewijs had, besloot de vrachtwagen te besturen. Even voorbij Viana Supply Co. juist tegenover het stadion voor het boksen wilde hij een andere vrachtwagen voorbijrijden. Hij sloeg echter zijn wiel te veel naar rechts om. Toen hij zijn verkeerde handeling bemerkte, wilde hij zich herstellen en zijn wiel weder naar links omslaan met het noodlottig gevolg, dat het voertuig over de kop sloeg.

Hoe het ook zij, er zijn slachtoffers gevallen. Een ervan zal hoogstwaarschijnlijk met zijn leven moeten boeten. De politie heeft de zaak in onderzoek en het schijnt, dat deze keer ten minste alcohol geen rol gespeeld heeft in dit drama.

OFFICIEELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: A. J. van Werkhoven, commies ten Ontvangerskantore op Aruba, 4 weken wegens andere redenen dan ziekte, ingang 7 December 1942; C. A. V. Fincio wegens langdurige onafgebroken dienstijd van meer dan zes jaren twee maanden binnenlands verlof.

Benoeming: M. van der Maarel, Agent der burgerpolitie tot Agent 1e klasse der burgerpolitie; M. Kraayenveld, tijdelijk agent der burgerpolitie tot tijdelijk agent 1e klasse der burgerpolitie; E. A. Croes, tot tijdelijk agent tevens bode van de Voogdijraad op Aruba; P. J. Smeulders, tot tijdelijk agent der burgerpolitie; J. F. Pieters, tot tijdelijk bode ter Gouvernements-Secretarie; H. J. Sprockel, Hoofd van de Hendrikschool alhier, tot lid van de Commissie, welke zich zal belasten met de herziening van de Bezoldigingsregeling, de Verlofsregeling en andere financiële regelingen betreffende de Curaçaose ambtenaren; L. C. M. Kersten, als Voorzitter; C. de Jongh, Mr. J. A. J. Ellis, Ph. Evertsz en H. La Cruz als leden in een commissie teneinde de tarieven van huurauto's bedoeld in artikel 142 der Algemene Politiekeur 1917 opnieuw vast te stellen.

Werkzaamstelling: E. C. S. Martinus, als telegrambesteller bij de Landsradiodienst op Curaçao; H. S. Seferina, als telegrambesteller bij de Landsradiodienst op Curaçao; Th. V. Hassell, adjunct-commies ten Ontvangerskantore op Aruba, van de duur van de aan den Heer A. J. van Werkhoven verleende vrijstelling van dienst wegens andere redenen dan ziekte te belasten met de werkzaamheden van kassier, ingang 7 December 1942; J. M. A. Hudson, tijdl. bij het Corps Burgerpolitie op het eiland Curaçao; H. Portillo, W. E. Arends, M. S. Th. Laclé, M. U. Grigorio, M. I. Toledo, Mevrouw W. A. de Cuba, geboren Irausquin en C. E. Luydens, tijdl. ten Bevolkingsburele op Aruba.

Toelating: W. F. Hume en W. M. de la Fuente, geneeskundigen, zijn toegelaten tot de uitoefening van de geneeskundige praktijk uitsluitend op het terrein van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. op Aruba.

Machtiging: Mejuffrouw I. L. Croes, tijdl. schrijfster ten burele van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Aruba, bij ontstentenis of afwezigheid of verhindering van den Ambtenaar van het Bevolkingsregister aldaar, namens dezen de officiële stukken te tekenen.

Eervol ontslag aan: E. C. de Haseth, tijdelijk schrijver ter Administratie van Financiën, op zijn verzoek uit 's Lands dienst.

De Gouvernements-Secretaris,
C. F. Gronemeijer.

DE ALGEMEEN MILITAIR COMMANDANT TE CURACAO

Maakt bekend, dat van Maandag 23 November af de aanneming wordt opengesteld van:

MILITAIRE WERKLIEDEN

voor het verrichten van huishoudelijke- en corveediensten (schoonhouden, onderhoud Kazernes, expeditiewerk e. d.)

DE EISCHEN VAN AANNEMING ZIJN:

a. Nederlander of Nederlandsch onderdaan;
b. Ouderdom 26 jaar en ouder (ook zij die geboren zijn in de jaren 1919 t/m 1923, doch afgekeurd werden voor de schutterij;)
c. Goed gedrag;
d. Geneeskundig geschikt.

DE BETALING BEDRAAGT:

voor gehuwden f. 35.--
+ 15% duurtetoeslag per week
voor ongehuwden f. 21.--
+ 15% duurtetoeslag per week

De militaire werklieden genieten geen huisvesting in de kazernes en voorzien in eigen voeding.

GEGADIGDEN KUNNEN ZICH AANMELDEN VAN 23 NOVEMBER AF TUSSCHEN 8 uur 's Morgens en 4 uur namiddags bij:

KAMP SUFFISANT, KAZERNE HABAAI en WATERFORT.

4832 De Algemeen Militair Commandant voornoemd,
3—3 **C. J. Baron van Asbeck.**

Wij zijn trotsch op de Ruijter en Tromp!

Maar ook op den onbekenden Nederlandschen Zeeman?

Weet U, dat Uw maaltijd betaald is met zijn levensgevaar?

Toont dan Uw waardeering gedurende de Kerstdagen.

Verleden jaar gaven wij 2400 Kerstpakketten aan de opvarenden van Nederlandsche schepen.

Zendt Uw gave aan het Zeemanshuis Klipstraat 49-51 of stort haar op onze bankrekening bij de Maduro & Curiel's bank of Hollandsche Bank Unie.

. . . . En koopt Zaterdag 27 November a. s. een speldje,

7858 **Bestuur Zeemanshuis.**

Wij Ontvingen:

Neerlandia, November 1942.

Dr. Van Mook en „v. d. B." schrijven elk een stuk over Japan; men weet niet welk van de beide wel het meest des lezens moeite waard is. Een uiterst interessante en rijk gedocumenteerde studie over Vondel en Brazilië van Dr. J. C. de Groot doet slechts vragen, of „Neerlandia" zich niet meer in deze richting kan bewegen; zulke stukken hebben heel wat meer betekenis — juist in het kader van het A.N.V. — dan allerlei praatstukjes.

Verder bevat dit nummer de gebruikelijke rubrieken (w.o. ditmaal een belangwekkend gedicht met aantekeningen) en mededelingen.

Gisteren overleed tot onze diepe droefheid de heer

Christiaan Winkel

De teraardebestelling zal plaats hebben hedennamiddag om **4.30.**

Familie: WINKEL.
BARTELS DAAL.
GUERRERO.

Sterfhuis Rouwkamer Sanatorium. 4869